

Ernst Hansen

Sunnudagin 4. januar andaðist Ernst Hansen, lögtingsmaður, á Landssjúkrahúsinum 54 ára gamal. Ernst hevði verið heilsuvekur og søkti lækna; millum jóla kom hann á sjúkrahús við blóðtøppi – og nú var tíð hansara farin.

Ernst var føddur í Nólsoy 14. apríl – á summarmála – 1943, foreldrinir vóru bæði úr Nólsoy, móðurin Kristina var dóttur Rakul og Kristian á Malarenda, pápin, Arnold var sonur Katrinu og Marius.

2 ára gamal verður Ernst móðurloysingur og veksur upp hjá ommuni og abbanum, Katrinu og Marius. Tá barnaskúlin er frá hondini, er Ernst fyrst læraravikarur á Børðuni tveir vetrar miðskeiðis í 60-unum, síðani gongur hann á kvøldskúla í Havn, einasti handilsskúli, ið tá var, samstundis arbeiðir hann m.a. í Keyssamtøkuni, Impo og hjá Vilhelm Nielsen. Tá hann hevur fingið skrivstovuútbúgvingina, fer hann í starv í grannskoðaravirkningum hjá Sundstein, síðan Sundstein & Ellefsen og seinni verður hann roknskaparleiðari á Telefonverkinum, har er hann í 11 ár. Hann fer aftur í starv á grannskoðaravirkningum, hesuferð hjá Sundstein. Tá kreppan tekur seg upp, verður minkað um starvsfólkatalið á grannskoðaravirkningum og Ernst er nú arbeiðsleysur. Hann hevði tá verið fílt 14 ára á grannskoðaravirkningum.

Hetta høvið brúkar Ernst til at útbúgva seg; við sjálflestri uppá rekordtíð tekur hann lögfrøðiliga útbúgving. Tað eru meira enn 4 ár síðan hann fekk lögfrøðiligt embættispróg frá Keymannahavnar Universiteti.

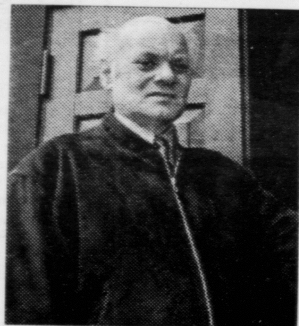
Ernst var alla sína tíð áhugaður í samfelagsmálum. Tá hann kemur til Havnar er hansara viðkvæma sinni fulltíkt av øllum tí, sum her fer fram. Í hesum árum er hann á fundum hjá SU – sosialistiska ungmannafelagnum – hann verður nevndarlimur og felagið mælir til, at Ernst verður valevni til komandi lögtingsval í november 1966.

Av politikarum tá mundi P. M. Dam gera sitt til, at Ernst verður politiskt vaktur. Ernst var javnan valevni Javnaðarflokksins í Suðurstreymi heilt fram í áttatiárin og var ofta teirra millum, sum fingi bestu undirtøkuna, hann var onkur skifti varamaður á tingi. Ernst umboðaði Javnaðarflokkinn í líkningsnevndini í Havn fleiri skeið og var nevndarformaður. Roknskaparleiðari fyri Sosialin var hann eitt skifti.

Ernst gjørdi upp roknskap fyri fólk og smærri virkir, men tá hann fyrri nokrum árum síðan fór at lesa jura og fekk embættispróg, var hann eitt skifti lögfrøðingur á lögtingsskrivstovu.

Men Ernst var eisini formaður í Starvsmannafelagnum og í hesum starvi kom hann at standa í hørðum stríði, bæði sum fakfelagsformaður og sum starvsmáður á Telefonverkinum. Hetta var áðrenn formansstarvið var starv burturav.

Tað hevur kravt sitt at røkja dagligt starv og harafturat at vera formaður í

Starvsmannafelagnum, sum hevur nógvur hundrad limir, sum uppáftur eru sera ymiskir yrkisbólkar. Ernst var fastur í avgerðum, og tað var í størsta álvara hann viðgjørdi einstøku málini, hann sum álitismaður var settur at verja.

Arbeiðssamur var hann, legði stóra orku í at uppgávur, honum vóru álagdar at fremja sum fakfelagsformaður, vórðu væl frágjengur.

Í formanstíð hansara fekk Starvsmannafelagið góð viðurskipti við fakfelagsrørsluna uttaneftri, við Dansk Funktionærforbund og limaskap í Nordisk Funktionærforbund, DNF. Hann legði nógvu orku í at fáa pensjónsskipan fyri limir sínar. Í 1985 1. juni eydnaðist at fáa pensjónssáttmála upp í lønarsáttmálan við landsstýrið.

Tá Verkamannafylkingin stillaði upp til seinasta lögtingsval, var Ernst valevni; tá Kristian Magnussen í 1996 varð landsstýrismaður og tí fór úr tinginum, tekur Ernst sæti á tingi sum næsti maður á listanum hjá Verkamannafylkingini. Nærlagni og álit í nevndararbeiði sum í málsviðgerð sermerkti mannin. Hann var limur í fíggarnevndini og formaður í landsstýrismálannevndini og trivnaðarnevndini.

Ernst var góður við heimbygdina og bygdarfólk sitt, var altíð fúsir við hjálpanði hondini, m.a. við flakavirkningum í Nólsoy. Vón hansara var at fáa eina »Sandoyarskipan« eisini fyri Nólsoyar bygð.

Brøðurnir Robert, Kristian og Ernst høvdu trolbátin »Marjun III«, Ernst var reiðari. »Marjun III« fiskaði í Eystursjónum. Tað hevur gingið, men nú var eingin veiðiavtala í Eystursjónum, tí góvust teir. »Marjun III« liggur nú í Esbjerg og skiftir væntandi hendur fyrsta dagin.

Ernst var giftur Biritu, foreldur hennara vóru Alla og Palli í Tøðuni, sáli, fyrrv. lögtingsmaður í Vági. Hjá tykkum, Biritu, Óla Hans og Jógván Páll er saknurin svárur.

Vit drýpa hvør í virðing og lýsa frið yvir minnið um Ernst Hansen, lögtingsmann.

Jákup Lindenskov

Viðmerkingin

Nú tað sær út til at lógin um mánaðarlígan minstaforvinning er endaliga samtykt, fari eg at gera nakrar viðmerkingar til tað sum farið er fram, og kanska serliga tað, sum ikki er komið so nógv fram undir viðgerðini.

Í oktober mánaða, nærri útgreinað 24. oktober, sendi Føroya Reiðarafelag út eitt

skriv, har gjørt var viðt, at skipini undir hesum felagnum góvu tað størsta í-kasti til samfelagið og tí áttu rætt til bróðurpartin av stuðli, sum verður givin til feskfiskafloktan undir Føroyum.

Landsstýrið læt ikki hetta brævið fara fram við. Ein nevnd, sum hevur ligið og sovið í eitt hálvt ár, var

bráðdliga samankallað, og ætlanin var, at hon nú skuldi gera tað skitna arbeiði. Syndabukkurin vóru bátarnir undir mánaðarlígan minstaforvinningi, og serstakliga bátarnir undir 15 tons. Tíbetur kendti henda nevndin sínar avmarkingar, og úrslitið var tí ein ávísing til ymsar møguleikar til at spara. At evna uppskot til

Hans Holm
skrivur:

Eitt av teimum fólksløgum, ið við passandi millumrúm verður umrøtt í fjølmíðlum, er albanska fólkslagið.

Sum kunnugt er hetta eitt av fólksløgum á Balkanhalvøynni. Har, vita vit, eru nógv onnur fólksløg, og tað vanliga er, at nógv búgva í sama landi – í gamla Jugoslavia funnst til dømis umleið 40 ymisk fólksløg.

Albanar hava eitt land – Albania – men í mun til flestu fólksløgini á Balkan er teirra stóða serlig við tað, at yvir ein triðingur av heimins albanum býr uttan fyri Albania, fyrst og fremst í grannalöndum Serbia og Makedonia. Kommunistiska Jugoslavia var ein sambandsstatur samansettur av lýðveldunum Slovenia, Kroatia, Bosnia-Hercegovina, Montenegro, Makedonia og Serbia, sum hevði ta serliga støðu at hava tvey sjálvstýrandi øki innan fyri sítt umráði: Vojvodina norðanfyri og Kosova fyrri sunnan; alt hetta komst av tjóðskaparligum orsøkum, tí at í Vojvodina var stórt partur av fólkinum ikki serbar, men t.d. ungarnar (400.000 – kenda tennis-kvinnan Monika Seles er ein av teimum), tjekkar, ukrainar, rumenar og aðrir, og í Kosova var eg 90% av fólkinum albanar.

Tá ið Kommunist-jugoslavia datt sundur, gjørdist hvørt av hesum lýðveldunum sjálvstøðug lond, tá blivu Montenegro og Serbia saman undir heitinum Jugoslavia, men

UMHEIMMURIN Í dag: Albanar

tað politiskt týðningarmesta í okkara samanhangi, sum hendi, var tað, at Vojvodina og Kosova misti sít sjálvstýri og vórðu eftir boðum frá Milosevic, serbiska forsetanum, innlimað í Serbia sum ein og hvør annar serbiskur provinsur – uttan serlig tjóðskaparlig rættindi, og t.d. skuldu albanar ikki longur hava albanskt í skúlanum, og øll undirvísing – líka frá fólkskúlanum og til universitetini – skuldi vera á serbiskum. Tann, sum ikki vildi lata sær hetta lynda, varð vístur burtur frá undirvísingini. Fylgjan hevur verið, at albanskt mælt børn og lesandi ikki hava fingið almenna undirvísing, og sum dømi kann nevast, at 23.000 studentar við albaniskum sum móðurmáli ikki eru sloppir inn á universitetið í Pristina, høvuðsstaðnað í Kosova, síðan 1990. Hóast hetta hava teir kunnað hildið fram við síni útbúgving, tí at teirra uml. 1.000 albanskatalandi lærarar, sum vegna málstríðið er uppsagdir, hava undirvíst á skrivstovu, í privatum heimum, ja enná í úthúsum, stórt sæð fyri onki. Og tað sama er hent í barnaskúlanum, ja stórt sæð við allari undirvísing. Hetta slagði av passivari mótsøðu hava albanar í Kosova verið samdir um. Undir leiðslu av Ibrahim Rugova, sum teir rópa forseta (hann er fólkalvaldur av albanum), varð í 1990 skipað fyri fólkaatkvøðu um sjálvstýri. Henda fólkaatkvøðan gav rísa-stórán meiriluta fyri sjálvstýri, men tað kundu maktthavararnir í Beograd ikki taka sær av, og aftur-

svar teirra hevur verið lurkar, táragass og skotvápn. So seint sum nú um høgtíðina vórðu 2000 albanskir studentar, sum skipaðu fyri móttælisgongu í Pristina, avbukaðir av serbiska politinum.

Heimurin uttan um letur lítið við seg koma, og tað er týðiligt, at fleiri og fleiri Kosovaalbanar, sum higartil hava gingið inn fyri friðarligum politiskum loysnum, kenna seg vónsviknar, tí tað kemur teimum fyrri, at ongi framstígg verða gjørd.

Í seinastuni eru hend fleiri álop á serbiskar lög-reglumenn og hermenn í Kosova, og undan kavi er komin ein felagsskapur, ið kallar seg Frelsisher Kosova, og hesin hevur sagt seg hava framt álopi.

Hetta týðir so uppá, at fólk eru vórðin troyst av friðarligum politikki, og at áhugin fyri at gera nakað heraðarliga veksur.

Hetta er so mikið meira vandamikið, tí at albanar í Makedonia, har teir eru triðingurin til helvtin av samlaða fólkatálinum (neyv tøl eru ómøgulig at fáa), hava eisini trupult við at fáa víðurkent síni tjóðskaparrættindi. Ó vápn tróta ikki í økinum. Ein stórt partur av teimum vápnnum, sum fólk tóku sær á herstöðunum, tá ið politiskir ruðuleikin valdaði í Albania, eru ongan-tíð komin aftur í aftur.

Hvagar tey kunnu vera farin, skal ikki stórt fantasíur til at ímynda sær. So verður ikki skjótt okkurt gjørt frá altjóða myndugleikum, kunnu vit lættliga koma at uppliva eitt krígg, sum ikki verður metari enn tað í Bosnia-Hercegovina.

mátti umsitingin sjálv klára. Eg skal strika undir, at tað sum nevndin viðgjørdi vóru brøyttingar í verandi lóg.

Hvat so víðari er hent vita vit ikki nágreiniliga, men vit vita at nakrir politikarar innan fyri samgonguna vóru settir til at snikka eitt uppskot saman, sum í høvuðsheitum er tað lógaruppskotið, sum í dag er samtykt á lögtingi og sostatt lóg.

Meginfelag Útróðrarmanna hevur fylgt við og gjørt sína ávirkan galdandi, og tað má sigast at nakrar kloddar hava vit fingið snøggá til so úrslitið sær frægari út, men sjálvst aðalmálið við hesum uppskotinum, nevniliga at lúka millum triðing og helvt av útróðrarflokkanum partvís ella heilt burtur úr hesi skipan hevur tað ikki eydnast okkum at fingið víkað.

Tá man hevur yvirvárg í styrki nýtist ikki at hava so góð argument. Tá er styrkin eisini eitt argument í sær

sjálvum. Tað sáu vit eisini, tá samgongan skuldi finna eina undanfórslu fyri at halda fast uppá krónuvirði sum gátt fyri at sleppa undir skipanina við mánaðarlígan minstaforvinningi. Teir høvdu lisið í Sosialinum, at tað móguligvis komu fleiri nýggjar uppboðssøslur, av hesum kom prísurin at verða javnur um alt landið. Ein undanfórslu so jánkalslig, at hon best prógvar, hvussu lágt vitið hjá útróðrarmanninum verður met.

Og tað er ikki bert her vit berjast móti yvirvárgini. Tá so Lønjavningargrunnin gjøgnum Føroya Fiskimannafelag heitir á bátar-eigarar um at nýta ávísan sáttmála, ja, so mugu vit ásanna gamla orðatakið: »Øll eru líka fyri lógin, men summi eru meira líka yvirfyri henni enn onnur.« Hetta hendir meðan sáttmálin hjá Meginfelag Útróðrarmanna, sum er lísir

og tilpassaður verandi lóg-gávu av teimum lögfrøðingum, verður tagdur í hel.

Tvøroyri 28/12
Chris Jan Michelsen

Frá Stokkastovuni í Runavík

Pizzakøkurin
er opin hvønn dag
frá kl. 12-23.

Minnist til dagsins rætt og
A la carte matsøðilin!

Vit skipa eisini fyri stór-
um sum smáum veitslum.

Stokkastovan,
Tlf. 48850